

Verkiezingsprogramma

gemeenteraad 2022

PvdA / Groen Links Tholen

**Ons plan voor
een eerlijke, groene en rechtvaardige
gemeente Tholen**

Goed werk en bestaanszekerheid voor iedereen!

De **PvdA/GL** wil goed werk en bestaanszekerheid voor alle Tholenaren. We bestrijden werkloosheid en armoede in onze gemeente.

In de bijstand gaan we uit van vertrouwen in plaats van wantrouwen. Zolang het sociaal minimum niet is verhoogd, is een stevig en beter lokaal minimabeleid hard nodig. Zeker nu met de effecten van de pandemie en energiearmoede waardoor de minst draagkrachtige burgers het hardst geraakt worden.

Onze inwoners die geen baan hebben zijn vaak al langere tijd werkloos. Daarom gaan we ervoor zorgen dat voor mensen die willen werken, er ook goed en zeker werk is. We investeren in begeleiding naar een baan en zorgen dat Tholenaren zeker kunnen zijn van een maandelijks inkomen om rekeningen en boodschappen te kunnen betalen.

Bepaalde groepen, zoals jongeren en mensen die werken in de evenementen- en cultuursector, zijn extra hard getroffen door de pandemie. Voor die groepen hebben we extra aandacht evenals voor mensen die hun baan kwijt zijn geraakt en door 'long covid' nog niet aan het werk zijn gekomen.

Dit gaan we doen

- In overleg met de lokale bedrijven realiseren we banen voor Tholenaren die moeilijk aan de slag komen. Bijvoorbeeld conciërges in het onderwijs, toezichthouders in de openbare ruimte of ondersteuners bij sportverenigingen en we betalen daaraan mee. Zo komen meer mensen aan het werk en krijgen we betere voorzieningen in de gemeente..
- We zorgen ervoor dat Tholenaren die hun baan (dreigen te) verliezen, actief worden ondersteund en worden begeleid naar ander werk. We gaan daarom de samenwerking met werkgevers, het UWV en de vakbonden versterken om meer Tholenaren kansen te bieden. We hebben speciale aandacht voor mensen boven de 50 en jongeren met weinig ervaring. Voor mensen met een arbeidsbeperking gaan we het instrument loonkostensubsidie veel vaker inzetten.
- We willen dat het voor mensen makkelijker wordt om zich om te laten scholen naar werk waar een tekort is: bijvoorbeeld de zorg, het onderwijs of de politie. Als gemeente gaan we meebetalen aan die omscholingstrajecten.

- Dit gaan we bereiken door actief samen te werken in de arbeidsmarktregio Zeeland (Aan de slag in Zeeland). Op deze manier werken we toe naar een evenwichtige Thoolse arbeidsmarkt, met een plek voor iedereen.
- Wij streven naar een inclusieve arbeidsmarkt in onze gemeente, waar ook Tholenaren met psychische beperkingen kunnen werken. Wij steunen daarom de samenwerking met de GGZ om door middel van IPS mensen aan werk te helpen en te laten houden. IPS (Individuele Plaatsing en Steun) is de methode om mensen met een ernstige psychische aandoening die graag willen werken, te helpen bij het verkrijgen en behouden van een betaalde baan.

Kort en krachtig

- ✓ We bestrijden actief armoede en werkloosheid.
- ✓ We hebben extra aandacht voor hen die flink zijn getroffen door de coronapandemie.
- ✓ We zoeken naar mogelijkheden om mensen naar zinvol werk te begeleiden.
- ✓ We zetten in op effectieve omscholingstrajecten.

Sterker minimabeleid en betere armoedebestrijding

Bijna 600.000 Nederlandse huishoudens leven in armoede en maar liefst 1 op de 5 mensen heeft betalingsproblemen. De gevolgen liegen er niet om: armoede en schulden kunnen leiden tot stress, verminderde gezondheid, opvoedproblemen, uitsluiting en soms zelf het missen van een dak boven het hoofd. Kinderen die opgroeien in armoede (1 op de 8 kinderen) lopen vaak een achterstand op die nauwelijks nog in te lopen is.

Tholen is gemiddeld genomen een welvarende gemeente. Maar de verschillen zijn groot. Nog te veel Tholenaren hebben moeite om rond te komen.

Dit gaan we doen

- De regelingen voor Tholenaren met een laag inkomen worden verruimd. Daarnaast wordt het niet gebruik van deze regelingen aangepakt. Dit doen we door veel voorlichting en daar waar mogelijk regelingen samen te voegen en/of te vereenvoudigen.

- Tholenaren die lang met een minimaal inkomen rond hebben moeten komen- en daardoor leven in onzekerheid- geven we een algemene woontoeslag om hun inkomen aan te vullen tot een fatsoenlijk bestaansminimum.
- We zorgen ervoor dat Tholenaren die vanuit een uitkering aan het werk gaan geen last krijgen van het verrekenen van allerlei subsidies en toeslagen. Aan het werk gaan, mag nooit leiden tot minder inkomen.
- Bewindvoerders zijn belangrijk voor mensen met schulden, maar hun kwaliteit is te vaak onder de maat. Als het nieuwe kwaliteitskeurmerk te weinig effect heeft nemen we zelf bewindvoerders in dienst.
- Tholenaren die afhankelijk zijn van de bijstand ondersteunen we met maatwerk en leggen we geen onzinnige regels en controles op. We gaan uit van vertrouwen i.p.v. wantrouwen. De bijstand is een recht, en niet een gunst die verdiend moet worden met een tegenprestatie. De mogelijkheden om vanuit de bijstand vrijwilligerswerk te verrichten worden maximaal verruimd. Ook om zo de eerste stappen te kunnen zetten naar het re-integreren naar de arbeidsmarkt.
- De bijzondere bijstand is een belangrijke voorziening voor mensen met een laag inkomen. De mogelijkheden om op deze manier te voorzien in noodzakelijke kosten worden verruimd. Denk hier bij aan bv medische kosten of vervanging van witgoed.
- Zolang voedselbanken noodzakelijk zijn blijft de gemeente deze voorziening ondersteunen.
- Kinderen in armoede moeten, net als andere kinderen, gewoon mee kunnen doen met sport, schoolreisjes en moeten toegang hebben tot onderwijs waar ze met een gezond ontbijt aan deel kunnen nemen. We blijven daarom de hiervoor beschikbaar gestelde rijksmiddelen inzetten voor deze jongeren, samen met organisaties zoals de Stichting Leergeld.
- We volgen nauwgezet de effecten van de pilot in Tilburg waarvoor experimenteel geldt dat bijstandsgerechtigden een half jaar op proef mogen samenwonen zonder dat e.e.a. consequenties heeft voor de hoogte van de uitkering.
- Mensen in de bijstand hebben het steeds zwaarder gekregen in de loop der jaren. Dat maakt mensen passiever en moedeloos. Daarom pleiten wij voor het verruimen van de mogelijkheid om meer en langer bij te verdienen wanneer Tholenaren een bijstandsuitkering ontvangen. In navolging van diverse andere gemeenten zouden Tholenaren € 500,- per maand moeten mogen bijverdienen voor een bepaalde termijn.

Kort en krachtig

- ✓ We gaan regelingen voor Tholenaren met een laag inkomen, samenvoegen, ontschotten en vereenvoudigen.
- ✓ We geven inwoners met een bedreigend laag inkomen een woontoeslag.
- ✓ We gaan de inzet van bewindvoerders professionaliseren.
- ✓ We stimuleren inwoners in de bijstand tot vrijwilligerswerk, dat competenties ontwikkelt voor een betaalde baan.
- ✓ We ondersteunen krachtig en blijvend het werk van de voedselbanken.
- ✓ Kinderen in armoede ondersteunen we financieel, zodat zij deel kunnen nemen aan het maatschappelijk leven.

Betaalbaar en goed wonen voor iedereen

De landelijke wooncrisis doet zich ook in Tholen gelden: er zijn onvoldoende betaalbare woningen voor lage en middeninkomens, ouderen ervaren dat er onvoldoende passende woningen zijn en jongeren kunnen veelal niet kopen noch huren.

Ook in onze gemeente kopen kapitaalkrachtigen huizen op en vragen hoge huren aan bijvoorbeeld buitenlandse werknemers of mensen die via de reguliere kanalen geen woning kunnen vinden.

Daarmee komt en staat wonen als een grondrecht onder zware druk.

Het marktdenken mag niet langer overheersen.

Alleen als we de regie terugpakken, met maatschappelijke verantwoordelijke projectontwikkelaars samenwerken en de volkshuisvesting in ere herstellen, kunnen we ervoor zorgen dat er in onze gemeente over tien jaar voldoende betaalbare woningen gebouwd zijn.

Dit gaan we doen

- Met actief grondbeleid stimuleren we de bouw van betaalbare huur- en koopwoningen en voorkomen we dat grond in handen valt van beleggers en projectontwikkelaars.
- We differentiëren in de grondprijzen. Voor de realisatie van sociale huurwoningen hanteren we een andere prijs (sociale grondprijs) dan voor de realisatie van dure koopwoningen van boven de NHG-grens.

- We leggen in de prestatieafspraken met woningcorporaties vast hoeveel sociale huurwoningen er de komende jaren gebouwd gaan worden én hoeveel er maximaal verkocht mogen worden. Hiermee voorkomen we dat er meer sociale huurwoningen verkocht worden dan er gebouwd worden.
- Bij nieuwbouw gaan we naar '30/45/25'. 30% van de nieuwbouwwoningen in de gemeente moet sociale woningbouw zijn, 45% huur of koop voor de middeninkomens en 25% vrije sector woningen.
- Voor de 45% woningen bedoeld voor de middeninkomens leggen we de verkoopprijs en maximale huur contractueel vast. Dit kan in bestemmingsplannen. Zo voorkomen we dat betrokken partijen zich niet aan afspraken houden.
- Waar mogelijk wordt (leegstaande) bestaande bebouwing omgezet in woningen.
- In de prestatieafspraken met de woningcorporaties maken we afspraken over vergroening, tegen verstening en het onderhouden tuinen van hun (sociale) huurwoningen.
- We stimuleren alternatieve woonvormen zoals woongroepen, woon-zorgclusters en generatiewoningen. Het gaat dan vooral om 'leunende' en 'steunende' bewoners die samen willen wonen en gezamenlijk de verantwoordelijkheid nemen voor beheer van het project en de zorg voor elkaar.
- We verkopen onze grond/geven alleen een vergunning aan projectontwikkelaars, waarmee we af kunnen spreken dat er 75% betaalbare woningen van maximaal € 355.000 (= NHG garantie) worden gebouwd.
- We willen dat buitenlandse werknemers hun werk kunnen doen in goede omstandigheden, tegen een volwaardig loon en met fatsoenlijke huisvesting. Voor werkgevers blijft het voordeliger om arbeidsmigranten in te zetten, ondanks dat hetzelfde minimumloon geldt. Dit komt, omdat zij 25% van het loon in natura mogen uitkeren (bijvoorbeeld in de vorm van huisvesting of ziektekosten). Deze uitkering in natura is een ongewenste vorm van koppelverkoop en gedwongen winkelnering. Daarom zetten we in op meer toezicht en handhaving van woon- en arbeidsomstandigheden.
- De gemeente neemt initiatief tot het bouwen van woningen.
- In de afspraken met Stadlander wordt ingezet op voldoende betaalbare sociale huurwoningen en woningen voor starters in alle kernen.
- Groen, onder meer op niet benutte bouwkvavels, gemeenschappelijke tuinen, speeltuinen, moestuinen, minibosjes, fruitbomen in de straat.

- Stimuleren van energiezuinig maken van woningen: betere isolatie, zonnepanelen, aardwarmte, gas afbouwen, (hybride) warmtepompen.
- Van belang is dat huurwoningen op grote schaal worden verduurzaamd zonder dat de huurders onevenredig op kosten worden gejaagd.
- We zetten in om een mix van woningen en woonvormen: levensloopbestendige woningen, woningen voor starters en voor ouderen, multifunctionele woningen, woningen voor groepen, tiny houses, knarrenhofjes.
- Instellen plicht tot zelfbewoning bij aankoop, anti-speculatiebeding.
- Een rem op tweede woningen in de woonkernen.

Kort en krachtig

- ✓ We stimuleren de bouw van betaalbare koop- en huurwoningen.
- ✓ We brengen differentiatie aan in de grondprijzen.
- ✓ We werpen blokkades op voor investeerders in de bouw die voor winstmaximalisatie gaan.
- ✓ We maken harde afspraken over de aantallen sociale woningbouw.
- ✓ We leggen vaste ontwikkel-percentages vast voor sociale woningbouw, huur of koop voor de middeninkomens en vrije sector woningen.
- ✓ We leggen verkoopprijs of maximale huursom van tevoren vast.
- ✓ We bewaken de arbeidsrechten en –omstandigheden van arbeidsmigranten, evenals hun woonsituatie.

(Jeugd)Zorg

De gemeente is verantwoordelijk voor de Wmo- en de jeugdzorg. Deze taken zijn in 2015 naar de gemeente gegaan met onvoldoende budget. Hoe we daar lokaal mee omgaan, is een politieke keuze. De **PvdA/GL** Tholen vindt dat het beperkte budget nooit een belemmering mag zijn om de zorg te leveren die iemand nodig heeft. Iedereen moet daarop kunnen rekenen.

Toch is dat lang geen vanzelfsprekendheid. Ook niet in een welvarend land als Nederland. Wie in armoede leeft, is vaker ongezond. Kinderen die in armoede opgroeien, hebben vaker

een ongezonde levensstijl, waar ze vaak hun hele leven last van houden. De cijfers zijn om stil van te worden: mensen met hoge inkomens leven in ons land gemiddeld 7,5 jaar langer dan die met lage inkomens. Het verschil in het aantal gezonde levensjaren is zelfs ruim 18 jaar. Voor de **PvdA/GL** is dit onverteerbaar.

Ondertussen werken de mensen in de zorg keihard. Daarbij zijn ze soms meer tijd kwijt aan de administratie en verantwoording dan ze aan hun cliënten besteden. Ook in de Wmo en de jeugdzorg is het marktdenken doorgeschoten en zijn er te veel aanbieders om uit te kunnen kiezen. Dat kan en moet anders: door de marktwerking te beperken, uit te gaan van vertrouwen in de professionals en er lokaal op toe te zien, dat wij met zorgaanbieders werken, die niet gaan voor winstmaximalisatie, maar voor goede zorg.

Niet de markt, maar de mens staat centraal. Daarom praten we over hoe we de zorg zo goed mogelijk kunnen organiseren in onze gemeente. Dit doen we op drie niveaus:

- 1) De sociale basisinfrastructuur is op orde. We zorgen voor een gemeente met een sterke sociale basis voor iedereen. Dat doen we met goed onderwijs, met sportvoorzieningen, die voor iedereen toegankelijk zijn, met een groene omgeving, waar je een ommetje kan maken, en met goede voorzieningen.
- 2) Als collectieve hulp zijn er de wijkteams, en de jeugd-en gezinsteams. Dat is voor mensen, die iets meer begeleiding nodig hebben. Deze teams zijn in de kernen georganiseerd en bieden hulp en ondersteuning aan bepaalde doelgroepen en risicogroepen.
- 3) Voor individuele hulp hebben we voorzieningen die aansluiten bij een specifieke vraag of behoefte van een persoon of gezin.

Dit gaan we doen

- In alle vormen van ondersteuning, toegang tot voorzieningen, regelingen en communicatie houden we rekening met laaggeletterden.
- In zorg is de menselijke maat belangrijk. Om dit te bereiken gaan we denken vanuit wat iemand nodig heeft, niet vanuit het stelsel of het budget. Dat betekent dat de professional vertrouwen en regie krijgt.
- Omdat de professional meer ruimte krijgt kunnen de zogeheten coördinatiekosten fors omlaag. In de jeugdzorg lopen die kosten op tot 30% van het beschikbare budget. Hier gaan we paal en perk aan stellen!
Zorggeld is bedoeld voor de zorg, niet om ambtelijke overhead te financieren.

- We kopen zorg in principe lokaal in; daarnaast kopen we uitsluitend in bij die aanbieders die 'evidence based' en met voldoende opgeleid en bevoegd personeel werken.
- We doen geen zaken met zogeheten zorgcowboys.
- Onze gemeente neemt de vrijheid om op zoek te gaan naar manieren om de omgekeerde solidariteit van het abonnementstarief in de Wmo te keren.¹
- We nemen het initiatief voor een lokale alliantie tegen eenzaamheid. Daarvoor leggen we huisbezoeken af en zorgen we voor voldoende ontmoetingsplekken in iedere kern.
- We stimuleren ondersteunen de ontwikkeling van Zorgloketten in elke kern.
- Het VN-verdrag Handicap passen we onverkort toe en we installeren een panel van ervaringsdeskundigen en vragen hen jaarlijks verslag te doen van verbeteringen en problemen met betrekking tot toegankelijkheid.
- Bevorderen weerbaarheidstrainingen voor jongeren; cyberpesten aanpakken.
- Betere coördinatie en regionale samenwerking in de jeugdzorg, geen wachttijden
- Meer voorlichting geven over seks, drugs en alcohol en werk maken van preventie .
- Voorlichting op scholen over LHBTI+;
- Gratis schoolzwemmen.
- Groene schoolpleinen, moestuinen op school, gezond fruit voor alle leerlingen.
- Bevorderen beweegprogramma en bezig zijn met natuur, voeding en gezond leven voor kinderen in de zomervakantieperiode.
- We bepleiten een actieve jongerenraad.

Kort en krachtig

- ✓ We hebben veel aandacht voor een sociale infrastructuur die in orde is en blijft.
- ✓ Diezelfde aandacht hebben we voor de wijkteams, en de jeugd- en gezinsteams.
- ✓ We kopen zorg zoveel mogelijk lokaal in.

---

¹ Sinds 2019 geldt een vast abonnementstarief voor de eigen bijdrage van Wmo-zorg zoals de huishoudelijke hulp. Voor iedereen, onafhankelijk van de hoogte van het inkomen of de samenstelling van het huishouden, lag dat bedrag in 2020 op € 19,- per vier weken. Bij het abonnementstarief is sprake van omgekeerde solidariteit: mensen met een dikke portemonnee maken nu gebruik van regelingen, die zij voorheen prima zelf konden betalen, terwijl we als gemeente opdraaien voor deze extra kosten en daarmee de zorg van mensen, die het echt nodig hebben in gevaar komt.

- ✓ We willen de beoogde solidariteit in de WMO herstellen. De hulp komt bij wie het nodig heeft.

Armoede en schulden

Ook in Tholen balanceren veel mensen op het randje van bestaanszekerheid. In 2020 waren er 1,3 miljoen huishoudens met schulden. Hiervan heeft 40% problematische schulden. De verwachting is dat dit door de coronacrisis zal stijgen naar 1,5 à 2,4 miljoen huishoudens.

Met een onzeker inkomen, snel stijgende huren en duurdere boodschappen liggen betalingsproblemen en schulden op de loer. Er hoeft maar iets te gebeuren of mensen vallen over het randje en komen in de greep van een systeem, dat niet jouw belang, maar dat van de schuldeiser vooropstelt. Ook de lokale overheid doet daar helaas aan mee.

Goede schuldhulpverlening en een ruimhartig minima- en armoedebeleid moeten ervoor zorgen, dat mensen weer mee gaan en kunnen doen.

Vroegsignalering en preventie zijn daarbij belangrijk. Daar ligt de sleutelrol voor de gemeente. Onze dienstverlening houdt hier rekening mee. 70% van de huishoudens die in de problemen zit, is niet zichtbaar. Door dicht bij onze inwoners te staan en te weten wat zij nodig hebben daar, kunnen we hier lokaal verandering in brengen.

Dit gaan we doen

- Voor vroegsignalering is het belangrijk dat de gemeente alle informatie over schulden en betalingsachterstanden benut. We sluiten hiervoor, met inachtneming van de privacywetgeving, een convenant met instellingen en organisaties als de woningcorporatie, energieleveranciers en zorgverzekeraars, zodat ze achterstanden bij de gemeente vroegtijdig kunnen melden en we op tijd kunnen ingrijpen.
- We vinden dat het hebben van schulden geen kwestie van 'eigen schuld' is. De oorzaken voor schulden kunnen heel divers zijn.
- Voor ons staat het doel van inkomensondersteuning voorop. Dat doel is breder dan alleen geld voor de huur en boodschappen.
- De PvdA en GL pleiten landelijk voor een verhoging van het minimumloon en het sociaal minimum. Dat is nodig om armoede en schulden zoveel mogelijk te voorkomen. Lokaal

gaan we voor onze minimaregelingen uit van 130% van het sociaal minimum. Tholen kan zich dat financieel gezien permitteren.

- We voeren een schuldenpauze in, zodat mensen in de problemen weer lucht krijgen en de stapels met rekeningen, aanmaningen en incassokosten niet verder zien groeien.²
- We doen meer dan alleen de minimale ondersteuning. Waar nodig kopen we de schulden af en verstrekken we saneringskredieten. De terugbetalingstermijnen beperken we tot maximaal 3 jaar om mensen sneller perspectief te bieden.
- Kinderen die in armoede opgroeien krijgen een gratis lidmaatschap van de sportvereniging, de bibliotheek en een culturele instelling.
- We vergoeden de schoolkosten voor kinderen als de 'vrijwillige' ouderbijdrage een sta-in-de-weg is.
- We werken samen met bijvoorbeeld Stichting Leergeld, Stichting Jarige Job, het Armoedefonds, het Jeugd sportfonds, de Kinderen van de voedselbank en Het Jeugd cultuurfonds om de effecten van opgroeien in armoede in onze gemeente te bestrijden.
- Voor de eventuele Thoolse slachtoffers van de toeslagenaffaire voeren we een ruimhartig beleid uit waarbij afkoop van de schulden mogelijk kan zijn.

Kort en krachtig

- ✓ We gaan de contacten tussen diverse hulpverleningsinstanties intensiveren en de onderlinge communicatie op een hoger plan brengen.
- ✓ We hanteren blijvend de norm van 130% van het sociale minimum voor onze minimaregelingen.
- ✓ We vormen een reserve voor de afkoop van schulden en saneringskredieten.
- ✓ Kinderen die in armoede opgroeien hebben recht op een gratis lidmaatschap of financiële ondersteuning bij schoolactiviteiten.
- ✓ Wij zoeken daarbij de samenwerking met andere organisaties.

---

² www.nos.nl/artikel/2319618-kamer-wil-adempauze-voor-mensen-met-schulden.html.

Juridische bijstand

De rechtsstaat biedt zekerheid, beschermt minderheden tegen de meerderheid en zorgt voor gelijke behandeling van haar inwoners, arm of rijk. Dit is lokaal net zo belangrijk als nationaal. Iedereen moet over gelijke toegang tot de rechter kunnen beschikken. Dat mensen met een kleine portemonnee vaak maar gebrekkige juridische ondersteuning krijgen, staat hier haaks op. Daarom pleiten we voor uitbreiding van de individuele cliëntenondersteuning die we al kennen binnen de Wmo.

Dit gaan we doen

- We versterken de sociaal juridische dienstverlening in onze gemeente.
- We zorgen voor uitbreiding van de juridische dienstverlening via dorpspreekuren en gratis toegang.
- In onze gemeente zorgen we ervoor dat inwoners via het sociaal loket voldoende juridische bijstand kunnen krijgen als ze dit nodig hebben.

Kort en krachtig

- ✓ De rechtsstaat beschermt minderheden tegen de meerderheid.
- ✓ Gelijke behandeling voor iedereen.

Duurzaamheid

In de komende jaren zetten we in onze gemeente alles op alles om de nu al merkbare gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme hitte, heftige regenbuien en langdurige droogte zo goed als mogelijk op te vangen. Een wereld met minder CO₂-uitstoot en een betere luchtkwaliteit, met geïsoleerde huizen en betaalbare energielasten is een absolute noodzaak.

Het isoleren van oudere woningen, het bouwen van duurzame energie opwekkers en het aanpassen van het warmtenet: goedkoop is het allemaal niet en als de investering zich al terugbetaalt, is dat vaak pas na vele jaren. Duurzaamheid puur benaderen vanuit een kosten-batenanalyse is onverstandig. We willen koste wat kost voorkomen, dat de energietransitie de ongelijkheid en tweedeling vergroot. Nu zien we dat huishoudens met hoge inkomens hun huis met subsidies kunnen verduurzamen, terwijl gezinnen met lage

inkomens in hun tochtige woning met hoge energielasten achterblijven.

Dat is oneerlijk en funest voor het draagvlak. Duurzaamheid en klimaat mogen nooit leiden tot een tweedeling tussen klimaatwinnaars en -verliezers. We willen dat iedereen mee kan doen en iedereen mee kan profiteren. Daarom maken we afspraken met woningcorporaties om hun sociale huurwoningen zo snel mogelijk energieneutraal te maken en helpen we mensen die het verduurzamen van hun woning niet zelf kunnen betalen.

Dit gaan we doen

- Wie zijn of haar huis wil verduurzamen, maar daar geen geld voor heeft, kan tegen gunstige voorwaarden een gemeentelijke subsidie/lening krijgen. We creëren daartoe een verduurzamingsfonds.
- Voor particulieren die wel zonnepanelen willen aanschaffen, maar geen dak beschikbaar hebben, stellen we onder voorwaarden daken van publieke gebouwen beschikbaar.
- De energiecoaches delen aan ieder huishouden met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum een energiebox uit. Hierin zitten duurzame producten, zoals ledlampen, een waterbesparende douchekop en tochtstrips om het huis direct energiezuiniger te maken.
- We voeren een omruilmogelijkheid voor witgoed in voor inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Via de gemeente kan dan oude energie slurpende apparatuur voor energiezuinige varianten worden vervangen.³
- We leggen op alle geschikte daken van onze gemeentelijke gebouwen zonnepanelen.
- Onze gemeente koopt 100% duurzame stroom in. Ook onze leveranciers en subsidie-ontvangende organisaties zetten we hiertoe aan.
- We voeren een duurzaamheidstoets bij ons inkoop- en aanbestedingsbeleid in. Voortaan koopt de gemeente alleen nog in bij partijen, die circulair en duurzaam werken.
- We kiezen ervoor om onze wijken te vergroenen, investeren in de aanleg van plantsoenen en bomen en maken in wijkontwerpen meer ruimte voor het groen en leggen dat vast in bestemmingsplannen.
- De gemeente bestrijdt onkruid in de openbare ruimte op een biologisch verantwoorde wijze. We verwachten ook inzet van onze burgers in hun leefomgeving.

---

³ www.rtvnoord.nl/nieuws/755793/Loppersum-geeft-dertig-minima-nieuwe-koelkast-of-vriezer.

- In het bestek van bouwprojecten in onze gemeente nemen we eisen over het groen in de (gemeenschappelijke) tuinen op.
- Bij het rioolonderhoud pakken we meteen ook de straat aan. We zorgen ervoor dat er meer groen wordt aangelegd, zodat de hittestress afneemt, en verbeteren de doorwatering, zodat de wateroverlast bij hevige regenbuien verdwijnt.
- DIFTAR is in onze gemeente geen goede oplossing, want het leidt tot meer zwerfafval en jaagt gezinnen met veel kinderen onnodig op hoge kosten. We handhaven scheiden bij de bron.

Kort en krachtig

- ✓ Voor inwoners die willen verduurzamen, stellen we subsidies/leningen beschikbaar.
- ✓ We realiseren zonnepanelen (ook voor particulieren) op daken van publieke gebouwen.
- ✓ Huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum ontvangen een energiebox en kunnen gebruik maken van een omruilregeling witgoed.
- ✓ De gemeente koopt 100% duurzame stroom in.
- ✓ We hanteren een duurzaamheidstoets bij ons inkoop- en aanbestedingsbeleid.
- ✓ We vergroenen onze wijken en leggen dat vast in bestemmingsplannen.
- ✓ Rioolwerkzaamheden worden zoveel mogelijk uitgevoerd in combinatie met straatwerken.
- ✓ Wij blijven afval scheiden bij de bron, dus bij de huishoudens.

Klimaatbestendig Tholen

Klimaatverandering vragen ook op Tholen om maatregelen. Veel mensen zijn er van doordrongen dat het een urgent probleem is. Maar wat kunnen we er zelf aan doen om de oorzaken aan te pakken en tegelijk ons te wapenen tegen de gevolgen die we nu al zien?

Dit gaan we doen

- CO2 effecten berekenen bij nieuw beleid en/of nieuwe plannen.
- Stimuleren opwekken duurzame energie.

- Bevorderen energieopslag.
- Circulaire grondstoffen bij bouw.
- Bij grootschaliger opwekking: lokaal eigenaarschap waarborgen.
- Ruimhartige subsidie voor woningisolatie.
- Energie- en warmtetransitie wordt een vast onderdeel bij de visie op onze gemeentes.
- Circulaire grondstoffen bij materialen nieuwe openbare ruimte.
- Lokale (productie-consumptie)ketens stimuleren.
- Zonnepanelen op alle daken die daar geschikt voor zijn, en bij nieuwbouw van bedrijfsgebouwen en supermarkten moeten daken geschikt zijn voor zonnepanelen.
- Slimme lantarenpalen als oplaadpunt.
- Bomen en struiken in plaats van stenen in tuinen stimuleren.
- Regenopslag stimuleren, zowel bij particulieren als ook bij de gemeente.

Kort en krachtig

- ✓ We gaan voor een klimaatbestendige groene samenleving.
- ✓ Meedoen met de energietransitie is pure noodzakelijk.
- ✓ Tegengaan knelpunten op energienetwerk kan niet zonder energieopslag.
- ✓ Wij waken voor energie-armoede.

Gezonde leefomgeving voor mens en dier

Het waarborgen van een gezonde, duurzaam functionerende omgeving vereist een integrale aanpak.

Dit gaan we doen

- Samenhangende aanpak van klimaatbestendig maken, versterken van de kwaliteit van het landschap, en vergroten van de biodiversiteit.
- Natuurwaarden worden versterkt zowel binnen- als buitendijks en duurzaam medegebruik wordt bevorderd.

- Dierenwelzijn wordt bevorderd, er is geen ruimte voor bio-industrie.
- Herstel van het landschap door veel meer bomen en struiken te planten en het aanbrengen van bloemrijke akkerranden en heggen.
- Lichtvervuiling willen we tegengaan door onder meer gebruik te maken van led lampen in de openbare ruimte en slimme verlichting, die aangaat op behoefte.
- Geen overmatige bemesting vanuit de bio-industrie elders, op akkers op het eiland.
- We streven naar een pesticiden vrij eiland.
- Gescheiden inzamelen en hergebruik afval verbeteren: gemeente stimuleert de circulaire economie zodat landelijk doel van 100 kg per persoon per jaar gehaald wordt.
- Ecologisch maaibeheer wordt bevorderd: gemeente stimuleert het waterschap om hier ook werk van te maken. Bij het onderhouden van bermen en groenstroken uitgaan van ecologisch bermbeheer.
- Stimuleren inheemse beplanting in tuinen en openbaar groen.
- Herstel en ontwikkeling fruitboomgaarden.
- We stimuleren de biodiversiteit van akkerranden door boeren hiervoor te compenseren.
- Versterken van het netwerk van natuur- en milieuorganisaties, landbouw en terreinbeheerders.
- Zorgen voor goede informatie over stimulering biodiversiteit voor inwoners en bedrijven.
- In onze gemeente is geen plaats voor plezierjacht, enkel in het kader van wildbeheer is jagen binnen de wettelijke kaders en door ervaren medewerkers van Staatsbosbeheer als uiterste middel toegestaan.

Kort en krachtig

- ✓ Wonen in een gezonde leefomgeving is een recht.
- ✓ Respect voor mens en dier.
- ✓ Biodiversiteit moet worden gestimuleerd door goed beheer.

Veiligheid

Iedereen moet zich veilig voelen, in huis, maar ook buitenshuis. Veiligheid in onze woonomgeving vraagt een goede balans tussen preventie en aanpak van die zaken die overlast geven en ons gevoelens van onveiligheid bezorgen.

Jammer genoeg is Tholen stad wat betreft het aantal woninginbraken de hoofdstad van Zeeland geworden. Inbrekers hebben een sterke voorkeur voor dit postcodegebied.

Een kapotte lantaarnpaal geeft een vervelend gevoel en als er 's avonds vlak voor je deur door een groepje opgeschoten jongeren naar je wordt geschreeuwd, is dat intimiderend en voel je je onveilig in je eigen huis.

Voor ons is dat onacceptabel.

Er moet toezicht zijn op straat. De wijkagent, bekend met en benaderbaar voor de bewoners, speelt daarbij een sleutelrol. Ook buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's) hebben daarbij een rol. En last but not least ook bewoners, die zelf betrokken en alert zijn, bijvoorbeeld via een Buurt-app.

Iedereen in onze gemeente heeft recht op een veilige leefomgeving.

Dit gaan we doen:

- We maken ons sterk om op elke 5000 inwoners een wijkagent te hebben.
- Strikt optreden tegen illegale afvalstortingen en tegen georganiseerde criminaliteit.
- Aanpakken van overlast veroorzakende groepen. Als dit jeugdgroepen zijn, worden ook de ouders aangesproken.
- We stimuleren elke aanpak die helpt bij het tegengaan van huiselijk geweld en andere vormen van misbruik.
- We promoten inbraakpreventie en geven hierover voorlichting aan burgers en stimuleren het gebruik van buurt-apps. In dit kader ondersteunen we buurtbemiddeling en buurtpreventie.

Kort en krachtig

- ✓ Minimaal 5 wijkagenten voor onze gemeente,
- ✓ Overlast gevende groepen aanpakken,
- ✓ Tegengaan huiselijk geweld,

- ✓ Promoten inbraakpreventie, buurtbemiddeling en buurtpreventie.

Onderwijs

Voor ons is de school de plek waar je al je leeftijdsgenoten ontmoet, de plek waar je je veilig voelt en waar je een eerlijke start in het leven kunt maken. Op school maak je vrienden, word je uitgedaagd om te ontdekken wie je bent en word je in staat gesteld om je dromen waar te maken. Onze scholen zijn de plek waar veel kinderen met plezier naar toe gaan en iedere dag iets nieuws leren. De straat waarin je woont, je achtergrond of wie je ouders zijn, mogen nooit bepalend zijn voor wie je later wordt.

Dit gaan we doen

In ons beleid, maar ook in onze samenwerking met scholen en ouders doen we er alles aan om de kansengelijkheid te vergroten en leerachterstanden in te halen.

- We investeren extra in onze voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en voorkomen dat peuters en kleuters uit kwetsbare gezinnen met een achterstand aan hun schoolcarrière beginnen.
- Ons ideaal is een brede school voor ieder kind. De school, gratis kinderopvang, voldoende buitenschoolse activiteiten en brede talentontwikkeling vormen samen brede scholen.
- Om ongelijkheid te bestrijden investeren we extra in scholen die veel leerlingen met een leerachterstand en/ of veel kinderen uit gezinnen met lage inkomens hebben. Vanuit de NPO gelden, die bij de gemeente dienen te worden aangevraagd, zien we heel goed de huidige problemen in het onderwijs terug. Wij als **PvdA/GL** willen dat dit niet een éénmalige investering is waarmee het probleem tijdelijk wordt opgelost maar dat dit structureel wordt opgelost met hulp vanuit de gemeente!
- We zetten een buddytraject met taalcoaches op om laaggeletterde ouders en hun kinderen intensief met lezen te ondersteunen.
- Betrokken ouders zijn goud waard en koesteren we. Met een gerichte aanpak gaan we scholen ondersteunen om alle ouders bij de school en de educatieve ontwikkeling van hun kinderen te betrekken.

- Bijles hoort niet afhankelijk te zijn van je portemonnee. Dure bijlessen vergroten de ongelijkheid. Alle kinderen die extra onderwijs, huiswerkbegeleiding of coaching in studievaardigheden nodig hebben, moeten dat via de school kunnen krijgen.
- Kleine dorpsscholen houden we overeind om de sociale verbondenheid in kleinere leefgemeenschappen te vergroten.
- Het onderwijs is integraal onderdeel van ons jeugdbeleid. In onze gemeente werken gemeente, scholen en jeugd(zorg)instellingen samen.
- Gezinscoaches krijgen een plek op onze scholen. Zo brengen we de jeugdhulp naar de kinderen toe en helpen we hen op een plek die ze kennen, in plaats van dat de kinderen van hot naar her worden gestuurd en geholpen worden in onbekende zorginstellingen.
- Alle kinderen gaan in onze *eigen* gemeente veilig naar school. De meeste kinderen en ouders kunnen dat prima zelf regelen, maar soms lukt dat niet. In dat geval helpen we en zorgen we voor laagdrempelig leerlingenvervoer.
- Goed onderwijs: de gemeente draagt zorg voor goed klimaat vriendelijk onderhoud en waar nodig duurzame nieuwbouw.
- Kinderopvang gefaciliteerd door de gemeente van 0-4 jaar voor iedereen binnen handbereik.

Kort en krachtig

- ✓ We investeren in voor- en vroegschoolse educatie.
- ✓ We bieden financiële mogelijkheden voor bijles en oefening in studievaardigheden in gezinnen die dit zelf niet kunnen bekostigen.
- ✓ We vinden kleinere dorpsscholen essentieel voor de sociale cohesie in de kernen.
- ✓ We gaan geldstromen ontschotten om maatschappelijk werk en ondersteuning in de school te krijgen.

Cultuur

Cultuur raakt, verbindt, verheft, ontspant en biedt naast plezier ook stof tot nadenken. Het gaat over wie we zijn, over onze drijfveren en over onze dromen. Cultuur draagt in al zijn verschijningsvormen bij aan de leefbaarheid in de kernen. Voor de PvdA/GL is het belangrijk dat alle vormen van cultuur toegankelijk en betaalbaar zijn voor iedereen.

In onze kernen staan culturele voorzieningen onder druk. De makers van kunst en cultuur hebben het vaak moeilijk. De coronacrisis heeft de culturele sector onevenredig hard geraakt. Iedereen moet kunnen genieten van kunst en cultuur.

Dit gaan we doen

- We investeren in onze culturele voorzieningen en willen deze behouden om de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van onze kernen te vergroten.
- We stimuleren cultureel ondernemerschap.
- Alle kinderen en jongeren moeten mee kunnen doen aan cultuureducatie. We maken dit toegankelijk door cultuureducatie door de samenwerking tussen culturele instellingen en het onderwijs aan te wakkeren.
- Het open houden van de bibliotheek is van groot belang. Bibliotheken zijn laagdrempelige ontmoetings- en leerplaatsen. Dat betekent dat er in bibliotheken een bijdrage geleverd wordt aan de bestrijding van analfabetisme en laaggeletterdheid, er allerlei vormen van informatie te vinden zijn, en er permanent open wifi-verbindingen zijn.
- We roepen culturele organisaties en instellingen op werk te bieden aan mensen met een beperking.
- Cultureel erfgoed beschermen en behouden we.
- We investeren in kunst op straat.
- Goede en betaalbare voorzieningen voor activiteiten die voor iedereen toegankelijk zijn: dorpshuizen en buurtcentra, sportvoorzieningen, zwembaden, muziekonderwijs, bibliotheek in de buurt.

Kort en krachtig

- ✓ We investeren structureel in onze culturele voorzieningen, cultureel erfgoed en cultureel ondernemerschap.
- ✓ De bibliotheken zijn en blijven van groot belang als ontmoetings- en leerplaats.

De nieuwe inburgeringswet

Door de nieuwe inburgeringswet zijn wij als gemeente verantwoordelijk voor de inburgering van nieuwkomers in onze lokale samenleving. De nieuwe biedt kansen om nieuwkomers

beter op te vangen in onze gemeente. Werken en de taal leren kan worden gecombineerd en de directe toegang tot arbeidsmarkt/scholing brengt mensen met elkaar in contact.

Dit gaan we doen

- In ons lokale inburgeringsbeleid gaan we zo veel mogelijk werken en leren combineren. Mensen leren de taal gaandeweg op de werkvloer en in de klas.
- Samen met bedrijven en organisaties organiseren we werkplekken voor inburgeraars. Werk is de beste kans om snel onderdeel van de samenleving te worden en de taal te leren.
- Zodra we weten dat een nieuwkomer op Tholen komt wonen, beginnen we in samenwerking met het COA al met taallessen en lessen een pauze in tijdens de verhuizing. De gemeente moet binnen 10 weken (na toewijzing door het COA) een plan van aanpak maken met een nieuwkomer. Wij maken hierbij geen onderscheid tussen een statushouder of een gezinsmigrant. Hiermee voorkomen wij dat partners niet volledig kunnen deelnemen aan onze Thoolse maatschappij.
- .Van nieuwkomers verwachten we wat we van elke Nederlander verwachten: dat je je best doet, dat je je gedraagt en dat je opkomt voor de vrijheden en grondrechten van anderen.
- Mensen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen hebben vaak minder kans op de arbeidsmarkt, zowel bij het vinden van een baan als bij het werken op het eigen niveau. We investeren daarom in taalbeheersing op verschillende niveaus.
- Een gastvrije ontvangst, goede opvang en begeleiding in de integratie, van asielzoekers en statushouders.

Kort en krachtig

- ✓ We leggen contacten tussen organisaties, gemeente en bedrijfsleven om nieuwe burgers zo snel mogelijk aan het werk te krijgen in combinatie met het leren van de taal.
- ✓ Inburgering is essentieel om in ons land mee te doen en krijgt als markeermoment een ceremonieel karakter.

LHBTI+

In samenspraak met de regionale LHBTI+-organisatie gaan we zorgen voor een inclusief gemeentelijk beleid met aandacht voor LHBTI+ personen, waarbij het accent ligt op het bevorderen van veiligheid, steun voor LHBTI+ personen in een potentieel kwetsbare positie en zichtbaarheid van de LHBTI+ gemeenschap. De **PvdA/GL** staat voor een inclusieve samenleving waar eenieder meedoet naar vermogen.

Dit gaan we doen

- We ondersteunen scholen, organisaties en verenigingen in hun rol bij de *comming out* van jongeren.
- Regenboogvlag: De regenboog staat met al zijn kleuren voor diversiteit in gender, ras, leeftijd en manieren waarop mensen van elkaar verschillen. Door de jaren heen is de vlag symbool geworden voor acceptatie. Met het hijsen van de regenboogvlag op 11 oktober geven wij in Tholen de boodschap af aan burgers, werknemers, scholen en bedrijven om open te staan voor diversiteit.

Kort en krachtig

- ✓ Iedereen die op zoek is naar zijn/haar persoonlijke of seksuele geaardheid heeft de steun van onze partij.

Lokale economie

In tijden van crisis beseft je wat er echt toe doet. We ondervinden wie onmisbaar werk doet, denken na over de toekomst en ervaren dat we samen sterker staan. Want als iets duidelijk is geworden in de coronacrisis, is het wel het belang van de publieke zaak. Geen veerkrachtige samenleving zonder sterke overheid. Juist lokaal.

Samenwerken is daarvoor essentieel. Alleen door samen te werken met ondernemers, onderwijsinstellingen, het UWV en de sociale partners kunnen we voorkomen, dat mensen te lang langs de kant staan, en dat mensen die al langer in de bijstand zitten blijvend en nog verder uit beeld raken. Maar daarmee zijn we er nog niet. Door de samenwerking met lokale

ondernemers te zoeken blijven we als gemeente aantrekkelijk voor onze eigen bewoners en bezoekers.

Leegstand in onze kernen was al voor corona een probleem, maar is door de economische crisis wel in een stroomversnelling gekomen. Door de opkomst van het online shoppen is het winkelaanbod bovendien blijvend veranderd: de detailhandel krimpt waar de horeca groeit. De verwachting dat de detailhandel na de crisis weer helemaal zal opkrabbelen en op de oude voet verder kan gaan, lijkt niet realistisch. En hoe onze horeca uit de crisis komt is nog onzeker.

Het bestrijden van de leegstand en haar negatieve gevolgen is daarom belangrijk.

Dit gaan we doen

- Primair zetten we in op behoud van de huidige detailhandel en ondersteunen en faciliteren waar we kunnen.
- Leegstand bestrijden we door nieuwe functies toe te staan (bv wonen).
- Van bedrijven die zich vestigen op onze bedrijfsterreinen verlangen we dat een gebouw ingepast wordt in het landschap: daartoe maken we contractuele afspraken.
- Nieuwkomers die zich willen vestigen op onze bedrijfsterreinen zijn natuurlijk welkom; wel vinden we dat nieuwe bedrijven moeten passen bij de schaal van onze gemeente. Op een 2^e DSV zitten we niet te wachten.
- De inrichting van de openbare ruimte met veel groen in het centrum is aantrekkelijk, en we houden het schoon.
- Grote, leegstaande, panden bouwen we om tot woningen/appartementen.
- Blurring staan we – bij wijze van experiment – toe als het bijdraagt aan de versterking van de middenstand.⁴
- We zien koopzondag als een versterking van de lokale economie.
- Met lokale ondernemers maken we afspraken over de sociale agenda en de begeleiding van mensen naar werk.
- We stimuleren de ontwikkeling van kleinschalige woon- en werkruimtes ten behoeve van nieuwe werkgelegenheid ('start ups') op plekken waar bestaande winkels weggevallen zijn.

---

⁴ Blurring is het mengen van verschillende functies. Denk aan de kapper die ook een kopje koffie serveert

- We roepen bedrijfsleven en gemeente op werk te bieden aan mensen met een beperking.

Kort en krachtig

- ✓ Leegstand bestrijden we door nieuwe functies toe te staan.
- ✓ Een welstandscommissie bedrijvigheid buigt zich over verzoeken van nieuwe bedrijvigheid.
- ✓ Wij vinden dat iedere ondernemer zelf mag besluiten of hij op zondag geopend is, of niet. De APV wordt hiertoe aangepast.
- ✓ We geven nieuwe bedrijvigheid (start-ups) alle ruimte en support.

Toerisme en recreatie

Toerisme is voor Tholen een belangrijke sector. Mensen van buiten ons eiland kunnen hier de rust en de ruimte vinden.

Ons polderlandschap met z'n fiets- en wandelroutes en het Nationaal Park Oosterschelde trekken velen aan om een (korte) vakantie bij ons door te brengen. Wat ons betreft mag dat nog wat groter groeien.

Dit gaan we doen

- In onze gesprekken gaan we met onze ondernemers gaan we in gesprek over de toekomst van het toerisme voor onze kernen en hoe we nog aantrekkelijker kunnen worden als gemeente voor de toerist.
- De recreatieve voorzieningen houden we in stand en breiden we uit waar mogelijk.
- We gebruiken de inkomsten van de toeristenbelasting voor investeringen die al onze inwoners ten goede komen.
- Voldoende openbare toiletten voor iedereen.

Kort en krachtig

- ✓ Recreatie en toerisme mogen groeien, maar in balans met de rust en ruimte van ons eiland.
- ✓ Daarover ontwikkelen we een gezamenlijke koers met recreatie- en horecaondernemers.
- ✓ De ontvangen toeristenbelasting wordt generiek ingezet op alle beleidsterreinen van de gemeente.

Bereikbaarheid

Als plattelandsgemeente is het van groot belang om de onderlinge bereikbaarheid tussen de verschillende kernen en buiten de gemeente zo optimaal mogelijk te houden.

De wereld van mobiliteit staat echter aan de vooravond van grote veranderingen.

Brandstofkosten nemen toe, het e-rijden zal toenemen. Het bezit van een eigen auto zal om deze reden niet voor iedereen haalbaar zijn. De deelauto is meer van toepassing in het stedelijk gebied en zien we voorlopig nog niet binnen onze gemeente tot stand komen. Het openbaar vervoer zal in deze raadsperiode veranderen van inrichting. Wat we jarenlang hebben gekend, dat bussen alle kernen aandoen, zal dat in de toekomst alleen nog naar de grote kernen zijn. Of mogelijk naar 1 kern binnen onze gemeente. De kernen worden dan verbonden met haltebussen. Scholen -, ziekenhuizen – en instellingen bezoeken, werk buiten de eigen kern etc. moeten zijn gewaarborgd. Slimmere en duurzamere mobiliteitssystemen en combinaties van vervoerssystemen moeten we daartoe inrichten. Hoewel het Openbaar Vervoer een taak is van de provincie zullen wij er op toezien dat bereikbaarheid tussen de kernen gewaarborgd blijft.

Dit gaan we doen

- De aankomende periode gaan we nauwlettend de koerswijziging volgen in het OV.
- We onderzoeken de mogelijkheden van duurzame mobiliteitssystemen waarbij ook de samenwerking tussen professional en vrijwilligersorganisaties horen.

Kort en krachtig

- ✓ Optimale bereikbaarheid tussen kernen en buitengebied.
- ✓ Duurzame en flexibele mobiliteitssystemen moeten worden gestimuleerd.

Participatie

Bij uitvoering van haar taken doet de lokale overheid steeds vaker een beroep op kennis, inzet en meedenken van lokale bewoners. Zowel op ruimtelijk gebied alsook in de sociaal maatschappelijke samenleving zien we steeds terug de inzet van de inwoners. Een voorbeeld zijn de reeds aanwezige Zorgklokken in diverse kernen. Zij ontlasten de professional in de zorg zonder op die professionele stoel te gaan zitten.

Op ruimtelijk terrein wordt ook steeds vaker inspraak van de burger gevraagd. Tevens biedt het Uitdaagrecht ook meer mogelijkheden voor de lokale inwoner. De inwoners willen steeds beter betrokken zijn bij, en verantwoording dragen over de ontwikkeling van hun straat, buurt of kern. De energietransitie vraagt inbreng en solidariteit van elke inwoner binnen onze gemeente.

We zien dat er binnen enkele kernen ook initiatieven zijn om te komen tot een vertegenwoordigende organisatie binnen de kern, een Dorpstafel of Dorpsraad.

Deze vrijwilligers zijn uitstekende informanten. Wij moedigen deze ontwikkeling van harte aan.

Dit gaan we doen

- We stimuleren de inrichting van een Zorgloket binnen elke kern.
- Wanneer we in overleg met een groep inwoners van een kern zijn dan moeten we er ook vanuit kunnen gaan dat deze groep spreekt namens hun kern. Daarvoor willen we binnen elke kern een Dorpsraad of Dorpstafel hebben ingericht. Deze kunnen rekenen op steun vanuit de lokale overheid.
- Tholen moet een aantrekkelijk gebied zijn voor ouderen; daarbij hoort goede zorg, zodat ouderen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen, bewegen en sociaal functioneren.
- Zorg op maat en een meer klantgerichte, niet-bureaucratische aanpak.

- Goede ondersteuning voor mantelzorgers: dagopvang en respijtzorg om de zorg te ontlasten.
- Faciliteren praathuisjes of andere ontmoetingsplekken.
- Voor mensen met een beperking zijn goede voorzieningen van essentieel belang.
- Bevorderen mobiliteit gehandicapten: Tholen overal rolstoelvriendelijk.
goede voorzieningen en hulpmiddelen voor minder validen zodat iedereen volwaardig mee kan doen in de samenleving.

Kort en krachtig

- ✓ Solidariteit en inspraak zijn kernbegrippen als het om participatie en inclusieve samenleving gaat.
- ✓ Dorpsraden vervullen een waardevolle, centrale rol als het gaat om participatie en inclusiviteit.
- ✓ Zorgketten zijn de schakel tussen professionele zorg en vrijwillige zorg.

Hoe te betalen?

Dankzij, blijkens de begroting 2022, de te verwachten positieve resultaten tot en met 2025 gaan onze reserves onder meer door winst op grondverkoop met meer dan 9 miljoen euro stijgen. Op de lopende exploitatie tot en met 2025 gaat de gemeente Tholen ruim anderhalf miljoen euro overhouden en **PvdA/GL** vindt dat alle Tholenaren daarvan mee moeten kunnen profiteren doordat we geen onnodige belastingverhogingen door gaan voeren, de hondenbelasting zo spoedig mogelijk afschaffen en kritisch blijven op kostenverhogende samenwerkingsverbanden waarvan de meerwaarde niet is aangetoond. Ook zal **PvdA/GL** er voor pleiten extra middelen aan te wenden ter voorkoming van energie-armoede door zowel huurders als eigenaren van woningen te steunen bij het terug brengen van hun energiebehoefte en het overstappen naar alternatieve energiebronnen in de strijd voor het reduceren van CO2 uitstoot. Dat iedereen mee kan doen aan de noodzakelijke energietransitie acht de **PvdA/GL** van groot belang.